

**HOTUBA YA MHESHIMIWA ELIAS JOHN KWANDIKWA (MB),
WAZIRI WA ULINZI NA JESHI LA KUJENGA TAIFA AKIWASILISHA BUNGENI
MAKADIRIO YA MAPATO NA MATUMIZI KWA MWAKA WA FEDHA 2021/2022**

Dodoma,

Mei, 2021

YALIYOMO

ORODHA YA VIFUPISHO	iii
ORODHA YA MAJEDWALI.....	iv
UTANGULIZI.....	1
DIRA, DHIMA NA MALENGO YA WIZARA	3
UTEKELEZAJI WA MAAGIZO YA KAMATI YA KUDUMU YA BUNGE YA MAMBO YA NJE, ULINZI NA USALAMA YALIYOTOLEWA KATIKA MKUTANO WA 19	4
UTEKELEZAJI WA ILANI YA UCHAGUZI YA CHAMA CHA MAPINDUZI (CCM) 2020 - 2025 NA DIRA YA TAIFA 2025 KWA MWAKA WA FEDHA 2020/2021	4
HALI YA ULINZI NA USALAMA WA MIPAKA YA NCHI	5
MAPITIO YA UTEKELEZAJI WA MPANGO NA BAJETI YA MWAKA WA FEDHA 2020/2021	7
CHANGAMOTO ZA UTEKELEZAJI WA MPANGO NA BAJETI KATIKA MWAKA WA FEDHA 2020/2021	19
MPANGO NA MWELEKEO WA BAJETI KWA MWAKA WA FEDHA 2021/2022	21
SHUKRANI	22
MWISHO.....	23
KIAMBATISHO NA. 1	24
KIAMBATISHO NA. 2	26
KIAMBATISHO NA. 3	30

ORODHA YA VIFUPISHO

CCM	-	Chama Cha Mapinduzi
COSTECH	-	Tanzania Commission for Science and Technology
EAC	-	East African Community
GAFTAG	-	German Armed Forces Technical Advisory Group
IAA		Institute of Accountancy Arusha
IMTC	-	Inter Ministerial Technical Committee
JKT	-	Jeshi la Kujenga Taifa
JNHPP	-	Julius Nyerere Hydro Power Project
JWTZ	-	Jeshi la Ulinzi la Wananchi wa Tanzania
LED	-	Light Emitting Diode
NDC	-	National Defence College
NEEC	-	National Economic Empowerment Council
PLA	-	Peoples' Liberation Army
SADC	-	Southern African Development Community
SGR	-	Standard Gauge Railway
SUA	-	Sokoine University of Agriculture
SUMAJKT	-	Shirika la Uzalishaji Mali la Jeshi la Kujenga Taifa
TANESCO	-	Tanzania Electric Supply Company Limited
TARI	-	Tanzania Agricultural Research Institute
TATC	-	Tanzania Automotive Technology Centre
TEMDO	-	Tanzania Engineering and Manufacturing Design Organization
TIRDO	-	Tanzania Industrial Research and Development Organization
TMA		Tanzania Military Academy
TPA	-	Tanzania Ports Authority
TTCL	-	Tanzania Telecommunication Company Limited
UDSM	-	University of Dar es Salaam
UKIMWI	-	Upungufu wa Kinga Mwilini
UN	-	United Nations

ORODHA YA MAJEDWALI

Jedwali Na. 1: Muhtasari wa Mapato na Makusanyo ya Maduhuli kwa Mwaka wa Fedha 2020/2021 ..	8
Jedwali Na. 2: Mchanganuo wa Bajeti kwa Mwaka wa Fedha 2020/2021	8
Jedwali Na. 3: Makadirio ya Makusanyo ya Maduhuli kwa Mwaka wa Fedha 2021/2022	23
Jedwali Na. 4: Mchanganuo wa Bajeti kwa Kila Fungu kwa Mwaka wa Fedha 2021/2022	23

**HOTUBA YA MHESHIWA ELIAS JOHN KWANDIKWA (MB),
WAZIRI WA ULINZI NA JESHI LA KUJENGA TAIFA AKIWASILISHA BUNGENI
MAKADIRIO YA MAPATO NA MATUMIZI KWA MWAKA WA FEDHA 2021/2022**

UTANGULIZI

1. **Mheshimiwa Spika**, kufuatia taarifa iliyowasilishwa leo hapa Bungeni na Mwenyekiti wa Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Mambo ya Nje, Ulinzi na Usalama iliyochambua Bajeti ya Wizara ya Ulinzi na Jeshi la Kujenga Taifa, naomba kutoa hoja kwamba Bunge lako Tukufu likubali kupokea na kujadili Taarifa ya Utekelezaji wa Mpango na Bajeti ya Wizara kwa Mwaka wa Fedha 2020/2021 pamoja na kupitisha Mpango na Makadirio ya Mapato na Matumizi ya Wizara kwa Mwaka wa Fedha 2021/2022.
2. **Mheshimiwa Spika**, kwanza naomba kuchukua fursa hii kumshukuru Mwenyezi Mungu mwingi wa rehema, aliyetujalia uzima na afya njema na kuendelea kuijalia nchi yetu amani na usalama.
3. **Mheshimiwa Spika**, naungana na wenzangu waliotangulia kutoa salamu za pole kwa **Mhe. Samia Suluhu Hassan**, Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania na Amiri Jeshi Mkuu, kwako Mhe. Spika, Wabunge, Serikali, Familia za Marehemu na Watanzania wote, kwa misiba iliyolikumba Taifa letu. Mnamo tarehe 17 Machi, 2021, Taifa liliondokewa na **Hayati Dkt. John Pombe Joseph Magufuli**, aliyekuwa Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania na Amiri Jeshi Mkuu, na tarehe 24 Julai, 2020 liliondokewa na **Hayati Benjamini William Mkapa**, aliyekuwa Rais wa Awamu ya Tatu wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania.
4. **Mheshimiwa Spika**, tarehe 17 Februari, 2021, Taifa liliondokewa na **Hayati Maalim Seif Sharif Hamad**, aliyekuwa Makamu wa Kwanza wa Rais wa Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar pamoja na **Mhandisi Balozi John William Kijazi**, aliyekuwa Katibu Mkuu Kiongozi.
5. **Mheshimiwa Spika**, vile vile, natoa pole kwa kuondokewa na Atashasta Justus Nditiye aliyekuwa Mbunge wa Jimbo la Muhambwe, aliyefariki tarehe 12 Februari, 2021 na Martha Jachi Umbula aliyekuwa Mbunge wa Viti Maalum, aliyefariki tarehe 21 Januari, 2021. Namuomba Mwenyezi Mungu azilaze roho zao mahali pema peponi, Amina.
6. **Mheshimiwa Spika**, napenda pia kutoa pole kwa wananchi waliopata majanga na kuondokewa na ndugu, jamaa na marafiki kutokana na matukio mbalimbali yaliyosababishwa na madhara ya mvua kubwa, ajali na magonjwa.

7. **Mheshimiwa Spika**, kwa namna ya pekee napenda kumpongeza **Mhe. Samia Suluhu Hassan**, kwa kuapishwa kuwa Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania na Amiri Jeshi Mkuu. Namtakia kila la kheri katika kutekeleza majukumu yake mapya. Aidha, kwa heshima na unyenyekevu mkubwa namshukuru Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania na Amiri Jeshi Mkuu kwa kuniamini na kunateua kuiongoza Wizara hii.
8. **Mheshimiwa Spika**, nampongeza **Mhe. Dkt. Philip Isdor Mpango**, kwa kuteuliwa kushika wadhifa wa Makamu wa Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania na Bunge lako Tukufu kumpitisha kwa asilimia 100. Pia, napenda kumpongeza **Mhe. Dkt. Hussein Ali Mwinyi**, Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi kwa kuchaguliwa kuiongoza Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar na **Mhe. Kassim Majaliwa Majaliwa (Mb)**, Waziri Mkuu wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania kwa kuendelea kushika wadhifa huo kwa awamu ya pili. Kwa ujumla nawashukuru kwa uongozi wao makini na maelekezo wanayonipatia katika kutekeleza majukumu ya Wizara yangu.
9. **Mheshimiwa Spika**, napenda kukupongeza wewe, **Mhe. Job Yustino Ndugai (Mb)**, Spika wa Bunge hili, **Mhe. Dkt. Tulia Ackson Mwansasu (Mb)**, Naibu Spika pamoja na Waheshimiwa Wenyevidi wa Bunge kwa kuendelea kuliongoza Bunge letu kwa mafanikio makubwa. Namuomba Mwenyezi Mungu azidi kuwapa maarifa, busara, hekima na nguvu ili muendeleee kuliongoza Bunge letu vyema.
10. **Mheshimiwa Spika**, naomba nitumie pia fursa hii, kumpongeza **Mhe. Balozi Hussein Athuman Kattanga**, kwa kuteuliwa kuwa Katibu Mkuu Kiongozi. Pia, nawapongeza Waheshimiwa Mawaziri na Naibu Mawaziri walioteuliwa kuiongoza Wizara mbalimbali. Aidha, napenda kuwapongeza Waheshimiwa Wabunge waliochaguliwa na kuteuliwa kulumikia Bunge la Jamhuri ya Muungano wa Tanzania. Nawatakia kila la kheri katika utekelezaji wa majukumu yao.
11. **Mheshimiwa Spika**, napenda kuchukua nafasi hii kuishukuru Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Mambo ya Nje, Ulinzi na Usalama inayoongozwa na **Mhe. Mussa Azzan Zungu (Mb)**, ambayo kwa kipindi chote imesimamia na imefuatilia shughuli mbalimbali zinazotekelezwa na Wizara na kutoa ushauri. Maoni na Ushauri wa Kamati wakati wakichambua Taarifa ya Utekelezaji wa Bajeti kwa Mwaka wa Fedha 2020/2021 na mapendekezo ya Mpango na Bajeti kwa Mwaka wa Fedha 2021/2022 umesaidia kuboresha mapendekezo ya Makadirio ya Bajeti kwa Mwaka wa Fedha 2021/2022 ninayowasilisha leo hapa bungeni. Wakati wote Kamati hii imeendelea kuishauri Serikali juu ya umuhimu wa kuimarisha utendaji wa Vyombo vya Ulinzi na Usalama vya nchi yetu.

12. **Mheshimiwa Spika**, baada ya maelezo hayo, naomba uniruhusu nieleze kwa kifupi Dira, Dhima na Malengo ya Wizara.

DIRA, DHIMA NA MALENGO YA WIZARA

13. **Mheshimiwa Spika**, Dira ya Wizara ya Ulinzi na JKT ni kuendelea kuwa Taasisi iliyotukuka ya kulinda na kudumisha amani na usalama wa Taifa letu. Aidha, **Dhima** ya Wizara ni kuendelea kulinda Jamhuri ya Muungano wa Tanzania dhidi ya adui wa aina yoyote kutoka ndani na nje ya nchi kwa kuhakikisha kuwa mamlaka na maslahi mapana ya nchi yetu yanakuwa salama.

14. **Mheshimiwa Spika**, katika kufanikisha Dira na Dhima, Malengo ya Wizara yameendelea kuwa yafuatayo:

- a. Kuwa na Jeshi dogo lenye wataalamu, zana na vifaa vya kisasa;
- b. Kuendelea kuwapa Vijana wa Kitanzania ukakamavu, maadili mema, utaifa, moyo wa uzalendo na uwezo wa kujitegemea;
- c. Kujenga uwezo katika tafiti mbalimbali na uhawilishaji wa teknolojia kwa matumizi ya Kijeshi na Kiraia;
- d. Kuimarisha Jeshi la Akiba;
- e. Kusaidia Mamlaka za Kiraia; na
- f. Kudumisha amani na usalama kwa kushirikiana na nchi nyingine duniani.

15. **Mheshimiwa Spika**, ili kufikia malengo hayo, Wizara imeendelea kutekeleza majukumu yake muhimu katika maeneo yafuatayo:

- a. Kuliongezea uwezo wa kimedani Jeshi la Ulinzi la Wananchi wa Tanzania kwa kulipatia vifaa na zana bora pamoja na mafunzo;
- b. Kuboresha mazingira ya kufanyia kazi, makazi na kuimarisha upatikanaji wa huduma stahiki na mahitaji ya msingi kwa Wanajeshi na Watumishi wa Umma;
- c. Kuwapa Vijana wa Kitanzania mafunzo ya ukakamavu, stadi za kazi na kuwajengea uzalendo na umoja wa kitaifa;
- d. Kuendeleza tafiti na uhawilishaji wa teknolojia kwa ajili ya kuzalisha bidhaa na huduma kwa matumizi ya kijeshi na kiraia;
- e. Kuendelea kutoa mafunzo ya Jeshi la Akiba katika Mikoa yote; na

- f. Kuimarisha ushirikiano na nchi nyingine katika nyanja za kijeshi na kiulinzi.

UTEKELEZAJI WA MAAGIZO YA KAMATI YA KUDUMU YA BUNGE YA MAMBO YA NJE, ULINZI NA USALAMA YALIYOTOLEWA KATIKA MKUTANO WA 19

16. **Mheshimiwa Spika**, Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Mambo ya Nje, Ulinzi na Usalama ilipitia na kujadili utekelezaji wa Mpango na Bajeti ya Wizara ya Ulinzi na Jeshi la Kujenga Taifa kwa Mwaka wa Fedha 2020/2021 na kutoa maoni, ushauri na maelekezo kwa Wizara yaliyolenga kuboresha utendaji na utekelezaji wa majukumu yake. Napenda kuliarifu Bunge lako Tukufu kuwa maoni, ushauri na maelekezo yaliyotolewa yamefanyiwa kazi na kuzingatiwa wakati wa kuandaa na kukamilisha Mpango na Bajeti ya Mwaka wa Fedha 2021/2022 ninayowasilisha leo hapa bungeni kama ilivyooneshwa katika **Kiambatisho Na. 1**.

UTEKELEZAJI WA ILANI YA UCHAGUZI YA CHAMA CHA MAPINDUZI (CCM) 2020 - 2025 NA DIRA YA TAIFA 2025 KWA MWAKA WA FEDHA 2020/2021

17. **Mheshimiwa Spika**, Wizara imeendelea kutekeleza mipango yake kwa kuzingatia Ilani ya Uchaguzi ya Chama Cha Mapinduzi (CCM) ya Mwaka 2020-2025, Dira ya Taifa ya Maendeleo 2025 na Mpango wa Maendeleo wa Taifa wa Miaka Mitano (2016/2017 – 2020/2021). Maelekezo ya Ilani kwa Wizara yameainishwa bayana kwenye **Sura ya Tano** Ibara ya 105 ya Ilani ya CCM katika vifungu vifuatavyo, naomba ninukuu:

- a. *“Kuimarisha ulinzi na usalama wa nchi na mipaka yake ili kudumisha Muungano, kulinda Mapinduzi Matukufu ya Zanzibar, umoja, mshikamano, amani na usalama wa raia na mali zao;*
- b. *Kuendeleza jitihada za utatuzi wa changamoto za mipaka ya nchi yetu na nchi jirani;*
- c. *Kuwezesha ushirikiano wa vyombo vya ulinzi na usalama kufanya utafiti na ubunifu kwa kushirikiana na taasisi za utafiti;*
- d. *Kuhusisha kikamilifu Majeshi ya Ulinzi na Usalama katika kulinda miradi mikubwa ya kimkakati;*
- e. *Kuhamasisha na kuelimisha wananchi juu ya masuala ya ulinzi, uzalendo wa kitaifa, usalama na umuhimu wa kushiriki katika ulinzi ikiwa ni pamoja na Jeshi la Akiba na ulinzi shirikishi ili kuimarisha ulinzi na usalama wa nchi yetu;*

- f. Kuimarisha uwezo wa vyombo vyetu vya ulinzi na usalama katika kushiriki shughuli za kiuchumi ikiwa ni pamoja na kuanzisha viwanda katika sekta ya ulinzi na maeneo mengine ya kimkakati;
- g. Kuimarisha viwanda vya NYUMBU na Mzinga ili viweze kutimiza azma ya kuanzishwa kwake;
- h. Kuimarisha Jeshi la Kujenga Taifa (JKT) na Jeshi la Kujenga Uchumi (JKU) ili viwe vyombo vya kuwapatia vijana ujuzi wa kujiajiri na kuajiriwa na pia kuwa vyombo mahiri vya huduma na uzalishaji mali hasa katika ujenzi, kilimo, ufugaji na uvuvi;
- i. Kupanua na kuongeza idadi ya kambi za JKT na JKU ili kuwezesha vijana wengi zaidi wakiwemo wahitimu wote wa kidato cha sita kupata fursa ya mafunzo ili kujenga uzalendo na moyo wa kujitolea; na
- j. Kuboresha mazingira ya kazi kwa kuwapatia makazi bora na kuongezea uwezo wa vyombo vyetu vya ulinzi na usalama kwa kuvipatia mafunzo ya kitaaluma na kitaalam, vitendea kazi na zana za kisasa zinazoendana na teknolojia ya kisasa”.

18. **Mheshimiwa Spika**, Wizara imeendelea kushirikiana kikamilifu na mamlaka nyingine za kiraia katika kukabiliana na majanga kama ilivyoainishwa katika Ibara ya 107 ya Ilani ya Uchaguzi ya CCM.

19. **Mheshimiwa Spika**, napenda kuliarifu Bunge lako Tukufu kuwa, Wizara imeendelea kutekeleza maelekezo ya Ilani ya Uchaguzi ya CCM kwa ufanisi kama ilivyooneshwa katika **Kiambatisho Na. 2**.

HALI YA ULINZI NA USALAMA WA MIPAKA YA NCHI

20. **Mheshimiwa Spika**, katika Mwaka wa Fedha 2020/2021, hali ya mipaka ya nchi yetu yenye jumla ya urefu wa kilomita **5,461.20** ambayo inahusisha eneo la nchi kavu na eneo la maji imeendelea kuwa shwari. Katika kipindi hicho hapakuwa na matukio ya uhasama yalioripotiwa baina ya nchi yetu na nchi tunazopakana nazo. Hata hivyo, zipo changamoto za kiusalama katika baadhi ya mipaka yetu zinazohitaji kuchukuliwa hatua ili kuimarisha ulinzi wa mipaka. Changamoto hizo ni pamoja na; kutohakikiwa kwa baadhi ya maeneo ya mipaka, tatizo la wafugaji kutoka nchi jirani kuingiza mifugo yao kwa lengo la kupata malisho na maji nchini na wahamiaji haramu.

21. **Mheshimiwa Spika**, changamoto nyingine ni baadhi ya maeneo ya mipaka kutokuwa na barabara za ulinzi na zilizopo kuharibika, vitendo vya kigaidi, biashara ya madawa ya kulevya, usafirishaji haramu wa binadamu, uhamiaji haramu na ujambazi wa kutumia silaha kutoka katika baadhi ya nchi tunazopakana nazo. Hali hiyo imevilazimu Vyombo vya Ulinzi na Usalama kwa kushirikiana na nchi jirani kuendelea kuchukua tahadhari kwa kuimarisha ulinzi na usalama wa mipaka. Aidha, juhudi zinaendelea kufanyika kuhakiki na kuimarisha mipaka. Hali ya mipaka yetu katika kipindi husika imeendelea kuwa ifuatavyo;

Mpaka wa Kaskazini

22. **Mheshimiwa Spika**, mpaka huu una urefu wa kilomita **1,281.2** ambapo Tanzania inapakana na nchi za Kenya na Uganda. Hali ya usalama katika mpaka kwa ujumla ni shwari. Hata hivyo, mpaka umeendelea kukumbwa na changamoto ya wahamiaji haramu na ni njia ya usafirishaji haramu wa binadamu kutoka nchi za Ethiopia, Eritrea na Somalia. Changamoto nyingine ni wafugaji kutoka baadhi ya nchi tunazopakana nazo kuendelea kuingiza mifugo yao ndani ya Ranchi ya Taifa ya Misenyi iliyopo Wilaya ya Misenyi, Mkoa wa Kagera kwa ajili ya kutafuta malisho na maji. Serikali imekuwa ikichukua hatua mbalimbali kwa mujibu wa sheria ili kudhibiti hali hiyo. Naomba kutoa rai kwa Waheshimiwa Wabunge na Viongozi waendeleo kuwaelimisha wananchi hususan maeneo ya mipakani kutoa taarifa kuhusu wahamiaji haramu watakaonekana katika maeneo yao.

Mpaka wa Mashariki

23. **Mheshimiwa Spika**, mpaka huu una urefu wa kilomita **1,424** ambapo Tanzania inapakana na nchi za Kenya, Visiwa vya Shelisheli, Comoro na Msumbiji. Ulinzi katika mpaka umeendelea kuwa imara na hali ya usalama ni ya kuridhisha. Pamoja na hali kuwa tulivu katika eneo hilo, mpaka huu unakabiliwa na changamoto zifuatazo: uvuvi haramu katika Bahari ya Hindi, biashara za magendo na kutumika kama mapito ya wahamiaji haramu, usafirishaji wa madawa ya kulevya na usafirishaji haramu wa binadamu. JWTZ kwa kushirikiana na Vyombo vingine vya Usalama inaendelea kuimarisha ulinzi na usalama ili kukabiliana na changamoto hizo kwa kufanya doria za mara kwa mara.

Mpaka wa Kusini

24. **Mheshimiwa Spika**, mpaka huu una urefu wa kilomita **1,536** ambapo Tanzania inapakana na nchi za Msumbiji, Malawi na Zambia. Hali ya Ulinzi na Usalama katika mpaka kwa ujumla ni shwari. Hata hivyo, usalama wa mpaka huu unatishiwa na uwepo wa kundi la kigaidi la *Ansar Al Sunnah Wa Jamaah* (AASWJ) lililopo katika Jimbo la Cabo Delgado, Msumbiji linalopakana na Mkoa wa Mtwara, Tanzania. Kundi hilo mwezi Oktoba na Desemba 2020 lilifanya mashambulizi

katika baadhi ya Vijiji vya Mkoa wa Mtwara. Mashambulizi hayo yalisababisha vifo na uharibifu wa mali. Katika hatua ya kuimarisha ulinzi wa mpaka huo, Serikali ilipeleka Vikundi vya Ulinzi.

25. **Mheshimiwa Spika**, hali ya usalama wa mpaka wa Tanzania na Malawi imeendelea kuwa shwari kwani hakuna tishio la wazi dhidi ya nchi yetu. Changamoto katika mpaka huu ni kutokuhakikiwa kwa mpaka katika Ziwa Nyasa. Serikali yetu kupitia Wizara ya Mambo ya Nje, na Ushirikiano wa Afrika Mashariki inaendelea kutumia njia za kidiplomasia ili kulipatia suala hili ufumbuzi wa kudumu. Vile vile, changamoto nyingine ni Mto Songwe ambao ni mpaka kati ya Tanzania na Malawi kuhamahama. Hali hiyo pia inaendelea kuleta changamoto za kimpaka baina ya nchi hizi mbili.

Mpaka wa Magharibi

26. **Mheshimiwa Spika**, mpaka una urefu wa kilomita **1,220** ambapo Tanzania inapakana na nchi za Burundi, Rwanda na Jamhuri ya Kidemokrasia ya Kongo. Hali ya Ulinzi na Usalama katika mpaka ni shwari. Changamoto za Ulinzi na Usalama katika mpaka huu ni ifuatavyo: Sehemu kubwa ya mpaka huo kutokuhakikiwa, kuingia wahamiaji haramu ambao hujihusisha na matukio ya kihalifu kwa kutumia silaha, uvunaji wa mazao ya misitu, na kuhamishwa kwa sehemu ya Mto Malagarasi kutokana na shughuli za kibinadamu zinazoendelea hali inayosababisha maji ya mto huo kumomonyoa ardhi kwa upande wa Tanzania. Kuendelea kwa hali hiyo kutasababisha mpaka baina ya nchi hizi kusogea kwa upande wetu. Kwa upande wa mpaka wetu na Burundi wenye urefu wa kilomita 469.847, kazi ya uhakiki wa mpaka wenye urefu wa kilomita 135 imekamiliwa na alama zimewekwa. Pia, uhakiki wa mpaka wenye urefu wa kilomita 122 utafanyika wakati wowote baada ya makubaliano ya tarehe ya kikao baina ya nchi yetu na Burundi kufanyika. Vile vile, vikao vya ujirani mwema vinaendelea kufanyika ili kutatua changamoto katika mpaka huu.

MAPITIO YA UTEKELEZAJI WA MPANGO NA BAJETI YA MWAKA WA FEDHA 2020/2021

Tathmini ya Makusanyo ya Maduhuli

27. **Mheshimiwa Spika**, katika Mwaka wa Fedha 2020/2021, Wizara ilikadiria kukusanya maduhuli yenye jumla ya **Shilingi 85,103,000.00** kutoka katika mafungu yake matatu; Fungu 57 – Wizara ya Ulinzi ya Ulinzi na Jeshi la Kujenga Taifa **Shilingi 1,200,000.00**, Fungu 38 - NGOME **Shilingi 22,000,000.00** na Fungu 39 - JKT **Shilingi 61,903,000.00**.

28. **Mheshimiwa Spika**, hadi kufikia mwezi Aprili 2021, Wizara imefanikiwa kukusanya maduhuli yenye jumla ya **Shilingi 103,091,528.83** sawa na **asilimia 121.14** ya makadirio kwa mafungu yote matatu, kwa mchanganuo ufuatao: Fungu 57 – Wizara, limekusanya jumla ya **Shilingi 8,262,000.00** ambazo zilitokana na huduma ya mtandao wa mawasiliano salama; Fungu

38 – NGOME, limekusanya jumla ya **Shilingi 45,322,528.83** ambazo zilitokana na mauzo ya nyaraka za zabuni na malipo ya kamisheni zinazotokana na makato ya Bima kwa Wanajeshi kutoka makampuni mbalimbali na Fungu 39 - JKT limekusanya **Shilingi 49,507,000.00** zilizotokana na mauzo ya nyaraka za zabuni, mauzo ya mazao ya bustani (mboga mboga na matunda), mazao ya mifugo na mazao ya shambani. Mchanganuo wa maduhuli kwa kila fungu umeoneshwa kwenye **Jedwali Na. 1**.

Jedwali Na. 1: Muhtasari wa Mapato na Makusanyo ya Maduhuli kwa Mwaka wa Fedha 2020/2021

Fungu	Makadirio ya Mapato 2020/2021	Makusanyo Julai 2020 hadi Aprili 2021	Makusanyo (%)
57 – Wizara	1,200,000.00	8,262,000.00	688.50
38 – NGOME	22,000,000.00	45,322,528.83	206.01
39 – JKT	61,903,000.00	49,507,000.00	79.98
Jumla	85,103,000.00	103,091,528.83	121.14

Tathmini ya Utekelezaji wa Bajeti ya Matumizi ya Kawaida na Maendeleo

Fedha Zilizoidhinishwa

29. **Mheshimiwa Spika**, katika Bajeti ya Mwaka wa Fedha 2020/2021, Wizara ya Ulinzi na Jeshi la Kujenga Taifa iliidhinishwa jumla ya **Shilingi 2,141,034,489,000.00** kwa ajili ya matumizi ya kawaida na maendeleo katika mafungu yake matatu, ambayo ni Fungu – 57 Wizara ya Ulinzi na JKT, Fungu 38 – NGOME na Fungu 39 – JKT. Kati ya fedha hizo, **Shilingi 1,977,034,489,000.00** ni kwa ajili ya matumizi ya kawaida na **Shilingi 164,000,000,000.00** ni kwa ajili ya matumizi ya maendeleo. Mchanganuo wa Bajeti kwa kila fungu umeainishwa katika **Jedwali Na. 2**.

Jedwali Na. 2: Mchanganuo wa Bajeti kwa Mwaka wa Fedha 2020/2021

Fungu	Matumizi ya Kawaida (TZS)	Matumizi ya Maendeleo (TZS)	Jumla (TZS)
57 - Wizara	19,634,547,000.00	150,000,000,000.00	169,634,547,000.00
38 - NGOME	1,607,164,984,000.00	10,000,000,000.00	1,617,164,984,000.00
39 - JKT	350,234,958,000.00	4,000,000,000.00	354,234,958,000.00
Jumla	1,977,034,489,000.00	164,000,000,000.00	2,141,034,489,000.00

Fedha Zilizopokelewa Kuanzia Julai 2020 hadi Aprili 2021

30. **Mheshimiwa Spika**, hadi kufikia mwezi Aprili 2021, fedha zilizopokelewa zilikuwa ni **Shilingi 1,744,178,001,813.29** sawa na **asilimia 81.46** ya Bajeti iliyoidhinishwa. Kati ya fedha hizo, **Shilingi 1,647,178,500,215.32** ni kwa ajili ya matumizi ya kawaida na

Shilingi 96,999,501,597.97 ni kwa ajili ya kutekeleza shughuli za maendeleo. Mchanganuo wa mapokezi ya fedha kwa mafungu yote matatu umeoneshwa katika **Kiambatisho Na. 3.**

31. **Mheshimiwa Spika**, katika kipindi cha kuanzia Julai 2020 hadi Aprili 2021, Wizara imepokea jumla ya **Shilingi 37,610,598,686.00** ikiwa ni fedha nje ya Bajeti kwa ajili ya shughuli za matumizi mengineyo. Fedha hizo zimetolewa kwa Fungu 38 - NGOME na Fungu 39 – JKT ambazo zimetumika kwa ajili ya Operesheni maalum za ulinzi wa mipaka ya nchi, kugharamia shughuli za uapisho wa Rais wa Awamu ya Tano na kugharamia mazishi ya Rais Mstaafu wa Awamu ya Tatu Hayati Benjamin William Mkapa na Rais wa Awamu ya Tano Hayati John Pombe Joseph Magufuli.

32. **Mheshimiwa Spika**, Wizara imepokea jumla ya **Shilingi 222,704,504,764.37** kwa ajili ya kulipa madeni ya Wazabuni wa ndani na nje yaliyohakikiwa, ambapo **Shilingi 175,401,424,719.60** zimetolewa kwa Fungu – 57 Wizara, **Shilingi 47,228,036,544.77** zimetolewa kwa Fungu – 38 NGOME na **Shilingi 75,043,500.00** zimetolewa kwa Fungu – 39 JKT.

Shughuli Zilizotekelezwa

33. **Mheshimiwa Spika**, katika Mwaka wa Fedha 2020/2021, Wizara imefanikiwa kutekeleza shughuli mbalimbali kwa kutumia fedha zilizotolewa kwa ajili ya matumizi ya kawaida na maendeleo.

Matumizi ya Kawaida

34. **Mheshimiwa Spika**, Wizara imefanikiwa kutekeleza shughuli mbalimbali kupitia fedha za matumizi ya kawaida ikiwemo; matunzo ya zana na vifaa vya Jeshi, kukamilisha Mapendekezo ya Mpango wa Miaka Kumi (2021/22 - 2030/31) wa Kuliimarisha Shirika la *Tanzania Automotive Technology Centre – TATC* ambapo Mpango huo pamoja na Waraka wa Baraza la Mawaziri uliwasilishwa kwenye ngazi ya Kamati ya Makatibu Wakuu (IMTC) na kuendelea kukamilisha Rasimu ya Sera ya Ulinzi wa Taifa, ambapo maoni ya wadau yaliyokusanywa yanaendelea kufanyiwa kazi.

35. **Mheshimiwa Spika**, shughuli nyingine ambazo zimetokelezwa na Wizara kwa kutumia fedha za Matumizi ya Kawaida ni:

(a) Mafunzo ya Kijeshi

36. **Mheshimiwa Spika**, Wizara kupitia JWTZ imeendelea kutoa mafunzo mbalimbali ya kozi za kijeshi katika Shule na Vyuo vya Kijeshi ndani na nje ya nchi, kwa ajili ya kuwapatia Wanajeshi mafunzo ya awali na kuwaendeleza katika taaluma mbalimbali na uongozi.

Katika Mwaka wa Fedha 2020/2021 Wizara kupitia JWTZ kwa kushirikiana na Chuo cha Uhasibu - Arusha imefanikiwa kufanya mahafali kwa wahitimu wa kwanza wa Shahada ya Sayansi ya Kijeshi (Bachelor of Military Science – BMS).

(b) Mafunzo ya Jeshi la Akiba

37. **Mheshimiwa Spika**, Wizara kupitia JWTZ imeendesha mafunzo kwa Jeshi la Akiba kwa wananchi katika ngazi ya awali. Mafunzo hayo yameendelea kufanyika katika Mikoa yote ya Tanzania. Katika kipindi cha Julai 2020 hadi Aprili, 2021 jumla ya wananchi walioandikishwa na kuhitimu mafunzo hayo ni **13,808**, kati ya hao wanaume ni **11,800** na wanawake ni **2,008**. Vile vile, JWTZ kupitia Kamati za Usalama za Mikoa na Wilaya, imeendelea kuelimisha wananchi juu ya masuala ya Ulinzi na Usalama.

(c) Huduma za Afya na Tiba

38. **Mheshimiwa Spika**, katika kipindi husika, Wizara ya Ulinzi na Jeshi la Kujenga Taifa imeendelea kutoa huduma za matibabu kwa Maafisa, Askari, Watumishi wa Umma na Familia zao, Vijana wa JKT na Wananchi wanaoishi karibu na vituo vya tiba vya Jeshi hapa nchini. Aidha, Wizara imeendelea na maboresho ya huduma za matibabu kwa Wanajeshi na familia zao, ambapo Halmashauri ya Majeshi ya Ulinzi imeidhinisha uanzishaji wa Huduma za Bima ya Afya Jeshini kuanzia Julai 2020. Huduma hizo zimeanza kutolewa kuanzia tarehe 01 Oktoba, 2020 ambapo kila Afisa na Askari anachangia asilimia tatu (3%) ya malipo yake ghafi ya kila mwezi. Huduma hiyo imeboresha matibabu kwa Maafisa, Askari, Familia pamoja na Wastaafu.

(d) Ushirikiano wa Kiulinzi na Kijeshi na Nchi Nyingine

39. **Mheshimiwa Spika**, JWTZ imeendelea kushirikiana na nchi mbalimbali katika masuala ya ulinzi na usalama katika baadhi ya maeneo ambayo ni mafunzo, misaada ya kitaalam, vifaa, zana na mitambo. Vile vile, JWTZ inashirikiana na Umoja wa Mataifa (UN), nchi za Jumuiya ya Afrika Mashariki (EAC) na Jumuiya ya Maendeleo ya Nchi za Kusini mwa Afrika (SADC) katika mafunzo na ubadilishanaji wa wataalam. Pia, JWTZ inapata msaada wa mafunzo kwa Maafisa na Askari kutoka nchi za China, Urusi, Marekani, Misri, India, Ujerumani, Uingereza, Bangladesh, Morocco, Canada, Ufaransa, Uholanzi, Indonesia, Oman, Uturuki, Israel, Pakistan, Jordan na Sri Lanka.

40. **Mheshimiwa Spika**, Wizara kupitia Chuo cha Taifa cha Ulinzi (NDC) inaendesha mafunzo ya Usalama na Stratejia kwa Maafisa wa Vyombo vya Ulinzi na Usalama pamoja na Watumishi wa Umma wenye madaraka kuanzia ngazi ya Mkurugenzi Msaidizi. Mafunzo hayo hutolewa pia kwa washiriki kutoka nchi za China, Zimbabwe, Afrika Kusini, Kenya, Ghana, Misri, Nigeria, Rwanda, Malawi, Zambia, Namibia, Botswana, Uganda, Msumbiji, Burundi na Bangladesh.

41. **Mheshimiwa Spika**, naomba kuliarifu Bunge lako Tukufu kuwa, Serikali ya Ujerumani kupitia *German Armed Forces Technical Advisory Group* (GAFTAG) imetoa msaada wa ujenzi wa majengo ya Idara ya Magonjwa Ambukizi katika Hospitali Kuu ya Jeshi Lugalo, ujenzi wa mabweni na mabwalo katika Kituo cha Mafunzo ya Ulinzi wa Amani (Peacekeeping Training Centre) katika maeneo ya Msata, Pwani na Kunduchi, Dar es Salaam. Aidha, GAFTAG inashirikiana na JWTZ katika maandalizi ya ujenzi wa Hospitali Kuu ya Jeshi – Msalato, Dodoma. Pia, GAFTAG imewezesha ukarabati wa Kiwanda cha Uchapaji kilichopo Gongo la Mboto ambao ulihusisha uwekaji wa mashine mpya za uchapaji. Vile vile, Serikali ya Jamhuri ya Watu wa China kupitia Jeshi la Ukombozi la Watu wa China (PLA) imewezesha awamu ya pili ya ujenzi wa NDC ambao ulihusisha Jengo Kuu la Mafunzo na Utawala.

(e) Ushiriki wa JWTZ Katika Shughuli za Ulinzi wa Amani

42. **Mheshimiwa Spika**, JWTZ imeendelea kushirikiana na Umoja wa Mataifa, Umoja wa Afrika na Jumuiya ya Maendeleo Kusini mwa Afrika (SADC) katika Operesheni za Ulinzi wa Amani katika nchi mbalimbali zenye migogoro kwa kupeleka vikosi, Waangalizi wa Kijeshi, Wanadhimu na Makamanda. Mpaka sasa JWTZ ina Vikosi vya Ulinzi wa Amani katika nchi za Lebanon, Jamhuri ya Kidemokrasia ya Kongo na Jamhuri ya Afrika ya Kati. Aidha, Jeshi lina Maafisa Wanadhimu, Waangalizi wa Kijeshi na Makamanda kwenye Operesheni za Ulinzi wa Amani nchini Lebanon, Sudan, Jamhuri ya Kidemokrasia ya Kongo, Sudan Kusini na Jamhuri ya Afrika ya Kati.

(f) Ushirikiano na Mamlaka za Kiraia Katika Shughuli Mbalimbali za Kitaifa

43. **Mheshimiwa Spika**, katika Mwaka wa Fedha 2020/2021, Jeshi la Ulinzi la Wananchi wa Tanzania limeendelea kushirikiana na Mamlaka za Kiraia katika shughuli mbalimbali kwa ajili ya maendeleo ya Taifa. Baadhi ya maeneo ambayo JWTZ imeshirikiana na Mamlaka za Kiraia ni: kushiriki katika kuboresha huduma katika Taasisi za Serikali; kushiriki katika ujenzi wa Reli ya *Standard Gauge* na Mradi wa Kufua Umeme wa Maji wa Julius Nyerere (Julius Nyerere Hydro Power Project – JNHPP); kushiriki katika ulinzi wa maeneo ya kimkakati kwa nchi ikiwemo; Mgodini wa *Tanzanite* uliopo Mirerani, Mkoani Manyara na utoaji wa huduma za afya na tiba kwa wananchi ambapo takwimu zilizopo zinaonyesha kwamba **asilimia 80** ya wanaopata huduma katika Hospitali za Jeshi ni raia.

(g) Mafunzo ya Jeshi la Kujenga Taifa kwa Vijana

44. **Mheshimiwa Spika**, katika kipindi cha Mwaka wa Fedha 2020/2021, Wizara kupitia Jeshi la Kujenga Taifa imeendelea kuwapatia Vijana wa Kitanzania mafunzo ya ukakamavu, stadi za kazi, kuwajengea uzalendo na umoja wa kitaifa. Katika kipindi cha kuanzia Julai 2020 hadi Aprili 2021 jumla ya Vijana **21,370** wa Mujibu wa Sheria “Operesheni Uchumi wa Kati” walipatiwa mafunzo kwenye Kambi mbalimbali za Jeshi la Kujenga Taifa, kati yao **16,171** ni wa kiume na **5,199** ni wa kike. Aidha, Mpango wa Wizara ni kuhakikisha vijana wote wanaohitimu kidato cha sita wanachukuliwa kuhudhuria mafunzo hayo.

45. **Mheshimiwa Spika**, pamoja na mafunzo kwa vijana, Jeshi la Kujenga Taifa liliendesha mafunzo kwa Watumishi 41 wa Bunge la Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, ili kuwajengea maadili mema, ukakamavu na moyo wa uzalendo. Matumaini ya Wizara ni kuwa, watumishi hao watakuwa mfano wa kuigwa katika utekelezaji wa majukumu yao. Pia, naomba kutoa wito kwa Wizara na Taasisi kuleta maombi Wizara ya Ulinzi na JKT ili Watumishi wapate nafasi ya kufanya mafunzo yatakayowaimarisha kulitumikia vyema Taifa.

(h) Mapambano Dhidi ya Magonjwa Ambukizi na Yasiyoambukiza

46. **Mheshimiwa Spika**, Wizara ya Ulinzi na Jeshi la Kujenga Taifa imeendelea kutekeleza na kusimamia mikakati ya kupambana na maambukizi ya Virusi vya UKIMWI, kwa kutoa elimu ya jinsi ya kujikinga ili kuzuia maambukizi mapya na kupunguza vifo vitokanavyo na UKIMWI na pia kushiriki mafunzo kwa wataalamu mbalimbali wa tiba na kutoa ushauri nasaha kwa walioambukizwa. Wizara imekuwa ikihimiza upimaji wa hiari kwa Maafisa, Askari, Watumishi wa Umma na Vijana wa JKT. Kwa wale ambao wamethibitika kuwa na maambukizi ya Virusi vya UKIMWI wamekuwa wakipatiwa dawa za kufubaza virusi katika Vituo vya Huduma na Matibabu na posho kwa ajili ya lishe.

47. **Mheshimiwa Spika**, sambamba na hilo, kwa upande wa magonjwa yasiyoambukizwa jitihada mbalimbali zimekuwa zikifanyika ikiwemo kutoa elimu ya afya ili kupunguza magonjwa hayo na kupima afya mara kwa mara. Vile vile, Maafisa, Askari na Watumishi wa Umma hushauriwa kuacha uvutaji wa sigara, unywaji pombe uliopitiliza na kufanya mazoezi ya mwili na michezo. Aidha, Wizara inaendelea kuchukua tahadhari kwa ajili ya kujikinga na maambukizi mapya ya Homa kali ya Mapafu inayosababishwa na Virusi vya Corona (COVID – 19) kulingana na miongozo inayotolewa na Wizara ya Afya, Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto.

(i) Utawala Bora

48. **Mheshimiwa Spika**, Wizara imeendelea kutekeleza dhana ya Utawala Bora katika maeneo ya kazi kwa kushirikisha watumishi wake kupitia vikao mbalimbali vikiwemo vya Baraza la Wafanyakazi, Kamati ya Ukaguzi, Kamati ya Maadili, Bodi ya Manunuzi na Kamati ya Ajira. Pia, Wizara imeendelea kuimarisha jitihada za kupambana na rushwa. Kwa upande wa mapambano dhidi ya rushwa, taarifa za kila robo mwaka zimekuwa zikiandaliwa na kuwasilishwa kwenye mamlaka husika. Aidha, Maafisa, Askari na Watumishi wa Umma wameendelea kuhimizwa kuzingatia sheria, kanuni na maadili ya utendaji kazi bila kusahau uzalendo na weledi katika utekelezaji wa majukumu yao ya kila siku.

(j) Utunzaji wa Mazingira

49. **Mheshimiwa Spika**, kwa upande wa shughuli za utunzaji wa mazingira katika Mwaka wa Fedha 2020/2021, Wizara kupitia Taasisi zake imeendelea na utunzaji wa fukwe katika Mkoa ya Dar es Salaam, Tanga na Mtwara ili kuzuia mmomonyoko wa udongo. Pia, imefanikiwa kupanda miti 99,851 kwa kutumia vitalu vilivyopo Ruvu JKT, Makutupora JKT, Rwamkoma JKT, Mafinga JKT na Nachingwea JKT.

50. **Mheshimiwa Spika**, Wizara inamiliki maeneo makubwa yenye miti ya asili ambayo hutunzwa kwa kufanya doria mbalimbali, hivyo kufanya maeneo hayo yasivamiwe kwa shughuli za kijamii, mfano eneo la Pongwe Msungura lililopo Mkoa wa Pwani na Ngerengere lililopo Mkoa wa Morogoro. Aidha, maeneo yote ya Jeshi yana zuio la ukataji miti na kuchoma mkaa.

51. **Mheshimiwa Spika**, Mashirika yaliyo chini ya Wizara, *Tanzania Automotive Technology Centre* (TATC), MZINGA na SUMAJKT yameendelea na uzalishaji kwa kuzingatia sheria, kanuni na taratibu za uhifadhi wa mazingira. Uzalishaji huo hutumia njia za kisasa za kutibu maji yenye kemikali (water treatment) yanayotoka viwandani. Vile vile, viwanda vimeendelea na utaratibu wa kuwapa wafanyakazi wake vifaa kinga na vyenye mfumo wa kudhibiti sauti ili kuzuia kelele.

52. **Mheshimiwa Spika**, katika Mwaka wa Fedha 2020/2021, Wizara kupitia Shirika la TATC imefanikiwa kukamilisha utafiti wa mashine kwa ajili ya uzalishaji wa nishati mbadala. Mashine hizo ni za *Agrowaste briquette* na *Coal briquette* ambazo zinatumiwa mabaki ya mashambani, vyakula, vumbi la makaa ya mawe na udongo mfinyanzi kutengeneza mkaa.

Shughuli za Maendeleo

53. **Mheshimiwa Spika**, kwa upande wa fedha za maendeleo, fedha zilizopokelewa na Fungu 57 - Wizara zimetumika katika ununuzi na ukarabati wa zana na vifaa vya Jeshi, kuwasha umeme kwenye Mradi wa Mawasiliano Salama Jeshini na usanidi wa mtandao, ulipaji wa fidia kwa maeneo yaliyotwaliwa kwa matumizi ya Jeshi ikiwa ni pamoja na Nyabange – Musoma, Ras – Mshindo - Kilwa na ununuzi wa malighafi za kuzalisha zao la msingi kwa Shirika la Mzinga. Aidha, TATC imenunua mitambo ya kuyeyusha, kuchonga na kuchomelea chuma kwa ajili ya mradi wa kuzalisha nguzo za chuma na viambata vyake kwa matumizi ya Shirika la Umeme Tanzania na ukamilishaji wa uunganishaji na ukarabati wa magari ya zimamoto. Pia, fedha hizo zimetumika kufanya Ufuatiliaji na Tathmini ya miradi ya maendeleo inayotekelezwa na Wizara na Taasisi zake.

54. **Mheshimiwa Spika**, fedha zilizopokelewa kwa ajili ya miradi mbalimbali ya maendeleo kwa Fungu 38 - NGOME zimetumika kwa ajili ya ununuzi na matunzo ya zana na vifaa, kuendelea na ujenzi wa Makao Makuu ya Ulinzi wa Taifa, ununuzi wa magari ya utawala, ununuzi wa vipuri vya mitambo ya kuchimbia visima vya maji safi, ujenzi wa maghala pamoja na miundombinu yake.

55. **Mheshimiwa Spika**, fedha zilizopokelewa kwa ajili ya miradi mbalimbali ya maendeleo kwa Fungu 39 - JKT zimetumika kwa ajili ya ujenzi na ukamilishaji wa miundombinu muhimu Makao Makuu ya JKT na baadhi ya Vikosi. Vile vile, fedha hizo zimetumika katika ulipaji wa fidia kwa eneo la Chamwino – Dodoma yalipo Makao Makuu ya JKT na kukamilisha ujenzi wa Hospitali ya Makao Makuu ya JKT Chamwino – Dodoma.

Shughuli Zilizotekelezwa na Mashirika Yanayosimamiwa na Wizara

56. **Mheshimiwa Spika**, Wizara kupitia mashirika yake ya TATC, MZINGA na SUMAJKT imeendelea kutekeleza Mpango wa Maendeleo wa Taifa wa Miaka Mitano (2016/2017 – 2020/2021) kwa kufanya tafiti na uhawilishaji wa teknolojia kwa ajili ya kuzalisha bidhaa na huduma mbalimbali kwa matumizi ya kijeshi na kiraia.

Shirika la *Tanzania Automotive Technology Centre* – TATC

57. **Mheshimiwa Spika**, katika Mwaka wa Fedha 2020/2021 TATC imepokea jumla ya **Shilingi 6,707,810,282.00** kwa ajili ya kutekeleza shughuli za maendeleo. Fedha hizo zimetumika katika usanifu wa mitambo ya kuvunja chuma (cast iron crusher); na kuanza ujenzi wa kiwanda cha uundaji wa nguzo za chuma zinazotumika kusambaza umeme na viambata vyake kwa ajili ya matumizi ya Shirika la Umeme Tanzania, ambapo uzalishaji unatarajiwa kuanza mwezi Septemba

2021. Aidha, Shirika limefanya ukarabati wa magari matano (5) ya zimamoto kutoka katika Manispaa na kutengeneza vipuri mbalimbali kwa ajili ya sekta za usafirishaji, kilimo, madini, maji na ulinzi.

58. **Mheshimiwa Spika**, matengenezo ya magari matano (5) ya viwango vya Manispaa yaliyokarabatiwa na kukamilika yamegharimu kiasi cha **Shilingi 444,289,200.00** na iwapo Serikali ingeamua kununua magari mapya ya aina hiyo ingetumia **Shilingi 3,951,900,000.00**. Hivyo, Shirika la TATC limefanikiwa kuokoa kiasi cha fedha **Shilingi 3,507,610,800.00**.

Shirika la MZINGA

59. **Mheshimiwa Spika**, katika Mwaka wa Fedha 2020/2021, Shirika limepokea kiasi cha **Shilingi 4,000,000,000.00** zilizoidhinishwa na Bunge kwa ajili ya uzalishaji wa zao la msingi kwa matumizi ya Vyombo vya Ulinzi na Usalama. Aidha, Shirika limefanya ukarabati wa silaha kutoka katika Vyombo vya Ulinzi na Usalama, kuzalisha vipuri kwa ajili ya mashine za uzalishaji wa zao la msingi na uzalishaji wa mabomu ya kufukuzia wanyama (thunderflash), ambayo yanatumiwa na Mamlaka ya Hifadhi za Taifa.

60. **Mheshimiwa Spika**, Shirika la Mzinga katika jitihada za kujiongezea mapato, limeendelea na utengenezaji wa samani za aina mbalimbali kwa ajili ya matumizi ya Ofisi za Serikali na watu binafsi. Vile vile, kupitia Kampuni Tanzu ya *Mzinga Holding*, Shirika limeendelea na ukamilishwaji wa miradi ya ujenzi katika maeneo mbalimbali yakiwemo: Ofisi ya Mkuu wa Wilaya ya Ikungi - Singida, Ofisi za Wakurugenzi wa Mbulu - Manyara, Ushetu – Shinyanga, Nzega – Tabora na Hosteli ya Watawa wa Kike wa Kashozi - Bukoba. Vile vile, *Mzinga Holding* imekamilisha ujenzi wa Shule ya Sekondari ya Bukoba na Kahororo zilizopo Mkoani Kagera na ukamilishaji wa mradi wa *Cottages* Magadu - Morogoro.

61. **Mheshimiwa Spika**, Wizara kupitia Shirika la Mzinga, imeendelea kusimamia na kutunza zana na silaha zinazomilikiwa na makampuni yanayofanya ulinzi katika meli zinazotia nanga kwenye bandari zetu.

Shirika la Uzalishaji Mali la JKT (SUMAJKT)

62. **Mheshimiwa Spika**, katika Mwaka wa Fedha 2020/2021 SUMAJKT imeendelea kutumia Kampuni Tanzu na Viwanda vyake kutekeleza shughuli za kibiashara ili kuipunguzia Serikali gharama za uendeshaji wa mafunzo ya Vijana wa Jeshi la Kujenga Taifa. Shughuli hizo ni ujenzi,

uanzishaji na uendelezaji wa Viwanda, kilimo na mifugo, ulinzi na mradi wa matrekta na zana za kilimo.

Shughuli za Ujenzi

63. **Mheshimiwa Spika**, Kampuni ya Ujenzi ya SUMAJKT (SUMAJKT Construction Company Ltd) inaendelea kutekeleza ujenzi wa majengo mbalimbali yakiwemo; Maabara ya Sayansi katika Chuo Kikuu cha Kilimo cha Sokoine – Morogoro, Jengo la Halmashauri ya Kibaha Mkoani Pwani, Ofisi za Halmashauri ya Ruangwa Mkoani Lindi, Hospitali ya Rufaa ya Mkoa wa Katavi, Ukuta kuzunguka Mgodini wa Irasaniro – Butiama Mkoani Mara, Hospitali ya Uhuru – Chamwino Mkoani Dodoma na Majengo ya Makao Makuu ya Uhamiaji – Dodoma.

64. **Mheshimiwa Spika**, vile vile, SUMAJKT Construction Company Ltd inakarabati baadhi ya majengo yakiwemo; makazi katika Kampasi ya Chuo Kikuu cha Dar es Salaam, Jengo la Utawala Bungeni – Dodoma, Ofisi za Wakala wa Usajili wa Kampuni zilizopo Dar es Salaam, miundombinu ya Taasisi ya Ubaharia – Dar es Salaam na Ofisi ya Mkuu wa Mkoa wa Iringa.

65. **Mheshimiwa Spika**, katika kipindi cha Mwaka wa Fedha 2020/2021 miradi ya ujenzi iliyoainishwa hapo juu inatarajia kuliingizia Shirika kiasi cha mapato ya **Shilingi 160,816,142,707.17**, ambapo faida inayotarajiwa kupatikana ni **Shilingi 24,122,421,406.08**.

Shughuli za Uanzishaji na Uendelezaji wa Viwanda

66. **Mheshimiwa Spika**, Kiwanda cha Samani - Chang'ombe (Chang'ombe Furniture Factory) kilichopo Dar es Salaam kinaendelea na utengenezaji wa samani za taasisi mbalimbali za Serikali na watu binafsi katika mikoa mbalimbali ya Tanzania. Katika Mwaka wa Fedha 2020/2021 kiwanda kinatarajia kupata mapato ya **Shilingi 1,640,000,000.00** ambapo faida inayotarajiwa kupatikana ni **Shilingi 127,950,000.00**.

67. **Mheshimiwa Spika**, Kiwanda cha Maji ya Kunywa (SUMAJKT Bottling Plant) kinaendelea na uzalishaji wa maji ya *Uhuru Peak* ambayo yanasambazwa katika Mikoa mbalimbali. Aidha, Kiwanda kina uwezo wa kuzalisha wastani wa katoni 2,500 za ujazo wa nusu lita na katoni 4,400 za ujazo wa lita moja kwa siku. Kiwanda kinahudumia wateja kutoka Serikalini na Taasisi binafsi ikiwemo; baadhi ya Vikosi vya JKT, Makao Makuu ya Magereza Dodoma, Shirika la Ndege Tanzania na Ukumbi wa Kimataifa wa Mwalimu Nyerere (Julius Nyerere International Convention Centre – JNICC). Katika Mwaka wa Fedha 2020/2021 kiwanda kinatarajia kupata mapato ya **Shilingi 1,527,000,000.00** ambapo faida inayotarajiwa kupatikana ni **Shilingi 143,901,708.38**.

68. **Mheshimiwa Spika**, Kiwanda cha Ushonaji (National Service Garments Factory) kina uwezo wa kuzalisha Kombati 300 hadi 400 kwa siku. Wateja wakuu wa bidhaa zinazozalishwa na Kiwanda ni; JWTZ, SUMAJKT *Guard Ltd*, Jeshi la Akiba, TANESCO, Mamlaka ya Bandari Tanzania, Mahakama Kuu – Kanda ya DSM, Wakala wa Huduma za Misititu, Idara ya Uhamiaji, Mamlaka ya Uhifadhi wa Wanyama Pori, Polisi Jamii na Shirika la Kazi Duniani. Katika kipindi hicho Kiwanda kimeweza kupata mapato ya **Shilingi 3,284,000,000.00** na faida ya **Shilingi 191,764,469.60**.

69. **Mheshimiwa Spika**, Kiwanda cha Kuchakata Nafaka – Mlale JKT kina uwezo wa kuchakata tani 20 kwa siku. Wateja wa mazao ya kiwanda hiki ni; Mzabuni wa Kikosi, Vikosi vya Jeshi Base ya Songea na wateja binafsi katika Mikoa ya Ruvuma, Lindi na Mtwara. Aidha, katika Mwaka wa Fedha 2020/2021 Kiwanda kinatarajia kupata mapato ya **Shilingi 453,263,200.00** ambapo faida inayotarajiwa kupatikana ni **Shilingi 45,326,320.00**.

70. **Mheshimiwa Spika**, katika kutekeleza Kauli Mbiu ya Tanzania ya Viwanda, Wizara kupitia SUMAJKT imeendelea kuanzisha viwanda vipya kwa kutumia vyanzo vya ndani vya fedha pamoja na ubia. Viwanda ambavyo vimeanzishwa kwa Mwaka wa Fedha 2020/2021 na viko mbioni kuanza uzalishaji ni pamoja na Kiwanda cha Taa za LED kilichopo Dar es Salaam na Kiwanda cha Bati kilichopo Dodoma. SUMAJKT imeendelea na jitihada za kutafuta fedha kutoka katika taasisi mbalimbali za kifedha kwa ajili ya kutekeleza miradi mikubwa ya kimkakati. Aidha, Shirika limeendelea kushirikiana na taasisi mbalimbali ikiwemo Vyuo Vikuu, Taasisi za Utafiti pamoja na Wizara na Idara mbalimbali za Serikali ili kuhakikisha miradi yote itakayoanzishwa inatekelezwa kwa ufanisi na tija.

71. **Mheshimiwa Spika**, baadhi ya Wizara, Taasisi na Idara za Serikali ambazo zimeshirikiana kwa karibu na JKT ni pamoja na Wizara ya Kilimo, Baraza la Taifa la Uwezeshaji Wananchi Kiuchumi (NEEC), Taasisi ya Utafiti wa Kilimo Tanzania (TARI), Taasisi ya Utafiti ya Maendeleo ya Viwanda Tanzania (TIRDO), Chuo Kikuu cha Dar es Salaam (UDSM) na Chuo Kikuu cha Kilimo cha Sokoine (SUA).

Shughuli za Kilimo

72. **Mheshimiwa Spika**, katika kuhakikisha JKT inajitosheleza kwa chakula, umeandaliwa Mkakati wa Kilimo (2019/2020 – 2024/2025) ambao unalenga kuongeza uzalishaji wa mazao na kujitosheleza kwa chakula. Mkakati huu unatekelezwa kwa Awamu Mbili. Awamu ya Kwanza imehusisha; upimaji wa mashamba na afya ya udongo katika maeneo ya mradi, upatikanaji wa

pembejeo, usanifu na uwekaji wa miundombinu ya umwagiliaji, barabara za shambani, ujenzi wa maghala, karakana na viwanda vya kuchakata mazao na kuandaa watendaji.

73. **Mheshimiwa Spika**, Awamu ya Kwanza imeanza kutekelezwa mwaka 2019/2020 katika vikosi vya Chita – Morogoro na Milundikwa – Rukwa. Kikosi cha Chita kililima ekari 1,000 za mpunga kwa kutumia gharama ya **Shilingi 755,648,065.00**. Kutokana na uwekezaji uliofanyika, kikosi kilifanikiwa kuvuna tani 972.8 za mpunga sawa na tani 0.97 kwa ekari. Mazao hayo endapo yangeuzwa kwa bei ya soko yangezalisha mapato ya **Shilingi 778,240,000.00** na faida ya **Shilingi 22,591,935.00**. Kikosi cha Milundikwa kililima ekari 1,000 za mahindi na 200 za maharage kwa gharama ya **Shilingi 571,211,000.00** na kuvuna tani 630.5 za mahindi sawa na wastani wa tani 0.63 kwa ekari. Mavuno ya maharage yalikuwa tani 8.7 kutokana na mvua kuwa nyingi. Endapo mazao hayo yangeuzwa kwa bei ya soko, zingepatikana **Shilingi 647,900,000.00** na faida ya **Shilingi 76,689,000.00**. Aidha, katika kipindi husika vikosi mbalimbali vya JKT vilifanikiwa kulima ekari 6,217.

74. **Mheshimiwa Spika**, Awamu ya Pili ambayo imeanza kutekelezwa katika kipindi cha mwaka 2020/2021 itaendelea hadi mwaka 2024/2025. Katika awamu hii mpango utahusiha Vikosi kumi (10) vifuatavyo; Chita – Morogoro, Milundikwa na Luwa – Rukwa, Mlale – Ruvuma, Itaka – Songwe, Oljoro – Arusha, Kanembwa - Kigoma, Mgambo na Maramba – Tanga na Msange – Tabora ambapo vitalima ekari 12,831. Aidha, mkakati huu utagharamiwa kwa kutumia vyanzo vya ndani vya JKT, Bajeti ya Serikali na Taasisi za Kibenki.

Shughuli za Ulinzi

75. **Mheshimiwa Spika**, Kampuni ya Ulinzi (SUMAJKT Guard Ltd) imeendelea kutoa huduma ya ulinzi katika Taasisi mbalimbali za Serikali na watu binafsi. Katika kipindi cha kuanzia Julai 2020 hadi Aprili 2021 Kampuni imefanikiwa kuongeza malindo kutoka **455** hadi kufikia malindo **551**, ambalo ni ongezeko la malindo **96**. Pia, hadi Aprili 2021 Kampuni imeajiri Vijana **13,119** nchi nzima. Aidha, Kampuni imeendelea kuboresha huduma zake kwa kuongeza vitendea kazi mbalimbali ikiwemo magari ya kusafirishia fedha, magari na pikipiki kwa ajili ya doria, kununua silaha na kuanzisha ulinzi kwa kutumia mbwa. Katika Mwaka wa Fedha 2020/2021 Kampuni ya Ulinzi inatarajia kupata mapato ya **Shilingi 34,770,375,312.25**, ambapo faida inayotarajiwa kupatikana ni **Shilingi 7,885,754,530.28**.

76. **Mheshimiwa Spika**, Shirika kupitia Mradi wa matrekta limeendelea kuagiza na kuuza Matrekta, vipuri na zana zake kwa bei nafuu ili kumfanya mkulima kuweza kumudu kununua. Vile vile, kwa Mwaka wa Fedha 2020/2021 Mradi wa matrekta ulipanga kukusanya jumla ya **Shilingi 5,170,000,000.00** kwa kuuza matrekta, zana na vipuri na unatarajia kupata faida ya **Shilingi 186,715,933.00**.

77. **Mheshimiwa Spika**, kuanzia Julai 2020 hadi Aprili 2021 jumla ya **Shilingi 465,147,158.00** zimekusanywa ikiwa ni madeni kutoka kwa washitiri mbalimbali waliokopa matrekta na zana zake. Mradi unaendelea na juhudi za ukusanyaji wa madeni kutoka kwa wadaiwa sugu, ambao miongoni mwao walikuwa Watumishi wa Umma pamoja na watu binafsi.

CHANGAMOTO ZA UTEKELEZAJI WA MPANGO NA BAJETI KATIKA MWAKA WA FEDHA 2020/2021

78. **Mheshimiwa Spika**, Wizara imeendelea kukabiliwa na changamoto mbalimbali kubwa ikiwa ni ukomo mdogo wa bajeti na upungufu wa rasilimali watu. Kwa upande wa rasilimali fedha, kiasi cha fedha za maendeleo na matumizi mengineyo kilichoidhinishwa ni pungufu ikilinganishwa na kiasi kinachohitajika kutekeleza majukumu ya msingi ya Wizara. Aidha, fedha za maendeleo zilizotolewa kwa kiasi kikubwa zimetumika kulipia mikataba michache ya ununuzi wa zana na vifaa na kutekeleza miradi mingine ya maendeleo.

79. **Mheshimiwa Spika**, kupatiwa ukomo mdogo wa bajeti ya maendeleo kumepelekea Wizara kutofikia malengo ya utekelezaji kwa baadhi ya maeneo hususan; ununuzi wa zana na vifaa vya Kijeshi, utafiti na uzalishaji wa mazao ya msingi katika viwanda vya Kijeshi, kuboresha makazi, kambi na ofisi. Maeneo mengine yaliyoathirika ni upimaji, uthamini na kulipa fidia kwa maeneo yaliyotwaliwa kwa matumizi ya Jeshi, kuboresha Mawasiliano Salama Jeshini, kugharamia matengenezo ya zana na vifaa. Vile vile, Wizara haijakamilisha baadhi ya miradi ya kuboresha Kambi za JKT na miundombinu yake.

80. **Mheshimiwa Spika**, changamoto nyingine ni uwezo mdogo kifedha wa; kugharamia matunzo ya zana na vifaa, kufanya mafunzo na mazoezi ya Kijeshi inavyostahili, kugharamia uendeshaji wa Ofisi za Waambata Jeshi, kugharamia uondoshaji wa vifaa bandarini na katika Viwanja vya Ndege, kugharamia upatikanaji wa Sare kwa Wanajeshi, kugharamia likizo na

uhamisho kwa Wanajeshi na Watumishi wa Umma, kugharamia huduma za chakula kulingana na mahitaji halisi na kulipa madeni ya wazabuni na wakandarasi waliotoa huduma mbalimbali.

81. **Mheshimiwa Spika**, kwa upande wa SUMAJKT, changamoto inayolikabili Shirika ni ukosefu wa mitaji kwa ajili ya kuanzisha miradi mikubwa.

Hatua za Kukabiliana na Changamoto

82. **Mheshimiwa Spika**, Wizara imeendelea kukabiliana na changamoto ya upungufu wa rasilimali fedha, kwa kuendelea kutumia vizuri kiasi kinachotolewa kutekeleza majukumu yake. Aidha, Wizara inaipongeza Serikali kwa kusisitiza matumizi ya *Force Account* katika kutekeleza miradi mbalimbali ya ujenzi na hivyo kupunguza gharama. Pia, Wizara imeendelea kukutana na wazabuni pamoja na Wizara ya Fedha na Mipango kwa lengo la kupitia na kukubaliana namna ya kulipa madeni husika hasa ya Kimkataba.

83. **Mheshimiwa Spika**, naomba kuchukua fursa hii kuipongeza Serikali kwa kulipa baadhi ya madeni ya Wazabuni.

84. **Mheshimiwa Spika**, katika kukabiliana na changamoto ya Rasilimali Watu, Wizara imeendelea kuwasiliana na Ofisi ya Rais, Menejimenti ya Utumishi wa Umma na Utawala Bora kupata vibali vya ajira kuziba nafasi zilizo wazi katika Mashirika ya MZINGA na TATC. Aidha, Mashirika yameendelea kutumia wataalamu kutoka JWTZ kuziba baadhi ya nafasi zilizo wazi kwa dharura.

85. **Mheshimiwa Spika**, katika kukabiliana na changamoto ya ukosefu wa mitaji, Wizara ya Ulinzi na Jeshi la Kujenga Taifa kwa kushirikiana na Wizara ya Fedha na Mipango inaendelea na jitihada za kuiwezesha SUMAJKT kutumia rasilimali zake kama dhamana ya kupata Mikopo katika taasisi za fedha.

MPANGO NA MWELEKEO WA BAJETI KWA MWAKA WA FEDHA 2021/2022

86. **Mheshimiwa Spika**, Mpango wa Wizara ya Ulinzi na Jeshi la Kujenga Taifa katika Mwaka wa Fedha 2021/2022 ni kutekeleza majukumu yake kwa ufanisi na ufasaha kulingana na Dira na Dhima ya Wizara.

87. **Mheshimiwa Spika**, mwelekeo wa shughuli zinazokusudiwa kufanyika katika Mwaka wa Fedha 2021/2022 utazingatia maeneo ya kipaumbele yafuatayo:

- a. Kuliimarisha Jeshi kwa kulipatia zana na vifaa vya kisasa, mawasiliano, rasilimali watu pamoja na kutoa mafunzo kwa wanajeshi ili kuliongezea uwezo na weledi wa kiutendaji na utayari kivita;
- b. Kuendeleza jitihada za utatuzi wa changamoto za mipaka ya nchi yetu na nchi jirani;
- c. Kuboresha mazingira ya kazi, makazi na kuimarisha upatikanaji wa huduma stahiki na mahitaji ya msingi kwa wanajeshi na watumishi wa umma;
- d. Kuendelea kujenga uwezo wa Jeshi la Kujenga Taifa kwa zana na vifaa vya kilimo ili liweze kujitosheleza kwa chakula na kuboresha miundombinu katika vikosi ili liweze kuchukua vijana wengi zaidi na kutoa mafunzo ya uzalendo, ukakamavu, umoja wa kitaifa na stadi za kazi;
- e. Kuendeleza tafiti na uhawilishaji wa teknolojia kwa ajili ya kuzalisha bidhaa na huduma kwa matumizi ya kijeshi na kiraia;
- f. Kuimarisha na kuratibu Mafunzo ya Jeshi la Akiba;
- g. Kuimarisha ushirikiano na Jumuiya za Kimataifa, Kikanda na nchi moja moja katika nyanja za kijeshi na kiulinzi;
- h. Kuendelea kushirikiana na Mamlaka za Kiraia; na
- i. Kufanya upimaji, uthamini na ulipaji fidia ya ardhi katika maeneo yaliyotwaliwa kwa ajili ya matumizi ya Jeshi.

SHUKRANI

88. **Mheshimiwa Spika**, kabla sijahitimisha Hotuba yangu napenda kutumia fursa hii kuwashukuru Viongozi na watendaji wa Wizara na Taasisi zake kwa michango waliyotoa katika kutayarisha Makadirio ya Mapato na Matumizi ya Wizara yangu. Namshukuru Katibu Mkuu **Dkt. Faraji Kasidi Mnyepe**, Mkuu wa Majeshi ya Ulinzi **Jenerali Venance Salvatory Mabeyo**, Mnadhimu Mkuu wa Jeshi **Luteni Jenerali Yacoub Hassan Mohamed**, Mkuu wa Jeshi la Kujenga Taifa **Meja Jenerali Charles Mang'era Mbuge**, Wakuu wa Kamandi na Wakuu wa Mashirika.

89. **Mheshimiwa Spika**, pia napenda kuwashukuru Wakuu wa Idara na Vitengo (Wizara ya Ulinzi na JKT), Wakuu wa Matawi (Makao Makuu ya Jeshi), Wakuu wa Idara (Makao Makuu ya Jeshi la Kujenga Taifa), Maafisa, Askari na Watumishi wa Umma waliopo Wizara ya Ulinzi na Jeshi la Kujenga Taifa kwa kuendelea kunipa ushirikiano katika kufanikisha majukumu ya Wizara.

90. **Mheshimiwa Spika**, naomba nitumie fursa hii kwa niaba ya Serikali kutoa shukrani kwa Serikali za nchi mbalimbali na washirika wa maendeleo kwa ushirikiano walioipatia Wizara yangu. Serikali na washirika wa maendeleo hao ni pamoja na; Jamhuri ya Watu wa China, Ujerumani, India, Marekani, Canada, Ufaransa na Uturuki. Aidha, tunazishukuru nchi rafiki kwa ushirikiano wao katika shughuli zetu za Ulinzi. Nchi hizo ni pamoja na Bangladesh, Falme za Kiarabu, Ghana, Indonesia, Jamhuri ya Kidemokrasia ya Kongo, Misri, Uholanzi, Morocco, Nigeria, Uingereza, Urusi na nchi wanachama wa Jumuiya ya Afrika Mashariki na Jumuiya ya Maendeleo ya Nchi za Kusini mwa Afrika.

91. **Mheshimiwa Spika**, naomba pia kuwashukuru wananchi wote kwa ushirikiano wanaoutoa kwa Jeshi la Ulinzi la Wananchi wa Tanzania katika ulinzi wa nchi yetu. Kwa namna ya pekee naomba kuwashukuru Waheshimiwa Madiwani waliofika leo hapa bungeni pamoja na wapiga kura wangu wa Jimbo la Ushetu kwa ushirikiano wanaoendelea kunipa tangu wanichague kuwawakilisha. Ni matumaini yangu kuwa tutaendelea kushirikiana zaidi kwa manufaa ya Jimbo letu na Taifa kwa ujumla.

92. **Mheshimiwa Spika**, vile vile, natoa shukrani za dhati kwa Maafisa na Askari walioshiriki kikamilifu katika shughuli za uapisho na mazishi ya viongozi wetu wapendwa waliolitumikia Taifa hili kwa moyo wa uzalendo.

93. **Mheshimiwa Spika**, naomba uniruhusu kuwasilisha Mpango na Makadirio ya Mapato na Matumizi ya Wizara ya Ulinzi na Jeshi la Kujenga Taifa kwa Mwaka wa Fedha 2021/2022.

MAKADIRIO YA MAPATO NA MATUMIZI KWA MWAKA WA FEDHA 2021/2022

Makadirio ya Makusanyo ya Maduhuli

94. **Mheshimiwa Spika**, katika Mwaka wa Fedha 2021/2022, Wizara inatarajia kukusanya maduhuli yenye jumla ya **Shilingi 85,103,000.00** kutoka katika mafungu yake matatu, kwa mchanganuo ufuatao katika **Jedwali Na. 3**.

Jedwali Na. 3: Makadirio ya Makusanyo ya Maduhuli kwa Mwaka wa Fedha 2021/2022

Fungu	Makadirio ya Maduhuli 2021/2022
57 – Wizara	1,200,000.00
38 – NGOME	22,000,000.00
39 – JKT	61,903,000.00
Jumla	85,103,000.00

Matumizi ya Kawaida na Maendeleo

95. **Mheshimiwa Spika**, Wizara katika Mwaka wa Fedha 2021/2022 ili iweze kutekeleza majukumu yake inaomba iidhinishiwe na Bunge lako Tukufu jumla ya **Shilingi 2,358,694,986,000.00** kwa mafungu yote matatu. Kati ya fedha hizo, **Shilingi 2,182,116,562,000.00** ni kwa ajili ya matumizi ya kawaida na **Shilingi 176,578,424,000.00** ni kwa ajili ya kugharamia shughuli za maendeleo. Mchanganuo kwa kila Fungu umeainishwa katika **Jedwali Na. 4**.

Jedwali Na. 4: Mchanganuo wa Bajeti kwa Kila Fungu kwa Mwaka wa Fedha 2021/2022

Fungu	Matumizi ya Kawaida (TZS)	Matumizi ya Maendeleo (TZS)	Jumla (TZS)
57 - Wizara	20,166,322,000.00	140,000,000,000.00	160,166,322,000.00
38 - NGOME	1,779,475,285,000.00	32,578,424,000.00	1,812,053,709,000.00
39 - JKT	382,474,955,000.00	4,000,000,000.00	386,474,955,000.00
Jumla	2,182,116,562,000.00	176,578,424,000.00	2,358,694,986,000.00

MWISHO

96. **Mheshimiwa Spika**, mwisho napenda kukushukuru wewe binafsi, Mawaziri wenzangu na Wabunge wote kwa kunisikiliza. Hotuba hii, inapatikana pia katika tovuti ya Wizara ya Ulinzi na JKT ambayo ni **www.modans.go.tz**

97. **Mheshimiwa Spika**, naomba kutoa Hoja.

**UTEKELEZAJI WA MAAGIZO YA KAMATI YA KUDUMU YA BUNGE YA MAMBO YA NJE,
ULINZI NA USALAMA YALIYOTOLEWA KATIKA MKUTANO WA 19**

Agizo 1: Serikali iongeze ukomo wa bajeti kwa mafungu yote matatu ili kuwezesha kukabiliana na changamoto zenye umuhimu zaidi kutatuliwa.

Utekelezaji: Serikali imekuwa ikiongeza ukomo wa Bajeti kwa mafungu yote ya Wizara ya Ulinzi na JKT kwa kuzingatia hali ya uchumi wa nchi kwa kila Mwaka wa Fedha. Katika mwaka 2020/2021 bajeti ya Wizara kwa mafungu yake yote imeongezeka kwa **asilimia 15.5**.

Agizo 2: Serikali itoe fedha zinazohitajika katika ujenzi wa Makao Makuu ya Jeshi – Kikombo, Dodoma ili ujenzi huo uendane na wakati.

Utekelezaji: Hadi sasa Serikali imekwishatoa jumla ya **Shilingi 10,000,000,000.00** kwa ajili ya ujenzi wa Makao Makuu ya Ulinzi wa Taifa. Serikali itaendelea kutoa fedha za ujenzi wa Makao Makuu ya Ulinzi wa Taifa hadi hapo utakapokamilika kwa kuzingatia bajeti ya utekelezaji wa mradi huo.

Agizo 3: Serikali ipatie fedha Wizara hii kwa ajili ya kukamilisha malipo ya fidia kwa wananchi ambao maeneo yao yamechukuliwa na yanayotarajiwa kuchukuliwa kwa ajili ya matumizi ya Jeshi.

Utekelezaji: Katika Mwaka wa Fedha 2019/2020 na 2020/2021, Serikali ilitoa jumla ya **Shilingi 6,924,544,927.00** na **Shilingi 1,418,562,566.00** mtawalia kwa ajili ya upimaji, uthamini na ulipaji fidia kwa maeneo yaliyotwaliwa kwa matumizi ya Jeshi.

Agizo 4: Serikali ione umuhimu wa kufanya ukarabati wa haraka wa nyumba za makazi ya wanajeshi kwa kuanzia na zile ambazo zipo katika hali isiyoridhisha, ili kuepuka gharama kubwa inayoweza kujitokeza ya kuzijenga upya.

Utekelezaji: Katika Mwaka wa Fedha 2020/2021 Wizara imetenga fedha kwa ajili ya ukarabati wa nyumba za makazi kwa Wanajeshi. Aidha, Wizara inaendelea kuwasiliana na Wizara ya Fedha na Mipango ili kupata fedha za kufanya ukarabati wa nyumba hizo.

Agizo 5: Serikali iongeze bajeti ya vijana wanaohitajika kujiunga na JKT na kuweka utaratibu utakaowawezesha vijana hao kupata ujuzi na uzoefu wa kazi za kujitegemea unaotambulika baada ya mafunzo yao.

Utekelezaji: Serikali imeongeza bajeti ya kuhudumia vijana wanaoudhuria mafunzo ya JKT. Vijana wanaendelea kupatiwa mafunzo ya stadi za kazi kupitia shughuli mbalimbali zikiwemo Kilimo, Uvuvi, Ufugaji na Ufundi. Mashamba darasa yaliyopo makambini yanasaidia Vijana kujifunza mbinu mbalimbali za kilimo na ufugaji zitakazowawezesha kujitegemea mara wamalizapo mafunzo. Aidha, JKT imeingia makubaliano na Baraza la Taifa la Uwezeshaji Wananchi Kiuchumi (NEEC) yanayolenga kuwapatia elimu ya ujasiriamali Vijana waliopo katika mafunzo ya JKT.

Agizo 6: Katika Mwaka wa Fedha 2020/2021 Serikali itoe kipaumbele cha kutoa fedha zilizoidhinishwa kwenye mafungu yake matatu.

Utekelezaji: Katika Mwaka wa Fedha 2020/2021, Serikali imetoa fedha **asilimia 81.45** ya bajeti yote iliyoidhinishwa hadi kufikia mwezi Aprili 2021.

Agizo 7: Serikali iyapatie fedha za kutosha mashirika ya Mzinga na Nyumbu ili yaweze kuendeleza tafiti zake zinazoendelea na kuanzisha tafiti mpya zenye tija kwa nchi yetu kwani dalili njema zimeanza kuonekana kama vile utengenezaji wa magari ya zimamoto.

Utekelezaji: Katika Mwaka wa Fedha 2020/2021, Serikali imeyapatia Mashirika ya TATC na Mzinga fedha za maendeleo jumla ya **Shilingi 10,707,810,282.00**. Kati ya fedha hizo, **Shilingi 6,707,810,282.00** sawa na **asilimia 89.44** ya bajeti iliyoidhinishwa zimetolewa kwa Shirika la TATC na **Shilingi 4,000,000,000.00** sawa na **asilimia 100** ya bajeti iliyoidhinishwa zimetolewa kwa Shirika la Mzinga.

UTEKELEZAJI WA ILANI YA UCHAGUZI YA CHAMA CHA MAPINDUZI 2020 – 2025 KATIKA MWAKA WA FEDHA 2020/2021

Serikali kupitia Wizara inatekeleza Ilani ya Uchaguzi ya CCM ya mwaka 2020 - 2025 sambamba na majukumu mengine ya Wizara. Katika Mwaka wa Fedha 2020/2021 Wizara imetekeleza Ilani ya Uchaguzi ifuatavyo:

Ibara 105 (a) Kuimarisha ulinzi na usalama wa nchi na mipaka yake ili kudumisha Muungano, kulinda Mapinduzi Matukufu ya Zanzibar, umoja, mshikamano, amani na usalama wa raia na mali zao.

Utekelezaji: Wizara kupitia JWTZ imeendelea kuimarisha vikosi vilivyopo mipakani kulingana na hali ya matishio na kuboresha mazingira ya kazi kwa Maafisa na Askari waliopo mipakani. Aidha, JWTZ imeendelea kuimarisha ushirikiano na Majeshi ya Nchi jirani na Jumuiya za Kikanda, katika mafunzo, mikutano ya pamoja na vikao vya ujirani mwema vinavyofanyika mara kwa mara katika Mikoa na Wilaya za mpakani kwa kushirikiana na Mikoa na Wilaya za nchi tunazopakana nazo.

Ibara 105 (b) Kuendeleza jitihada za utatuzi wa changamoto za mipaka ya nchi yetu na nchi jirani.

Utekelezaji: Wizara kwa kushirikiana na wadau wengine imeendelea kuchukua jitihada kuhakikisha changamoto za mipakani zinatatuliwa kwa njia ya mazungumzo. Changamoto ya mpaka kati ya Tanzania na Malawi inaendelea kutafutiwa ufumbuzi na Jumuiya ya Maendeleo ya Nchi za Kusini mwa Afrika kupitia Tume ya Usuluhishi inayoongozwa na Mheshimiwa Joachim Chissano, Rais Mstaafu wa Msumbiji. Kwa upande wa mpaka wetu na Burundi wenye urefu wa kilomita 469.847, uhakiki umefanyika ambapo sehemu ya Mpaka yenye urefu wa kilomita 135 imewekwa alama za mpaka. Pia, kwa Mwaka wa Fedha 2021/2022 Serikali za Tanzania na Burundi zimepanga kuendelea na kazi za uimarishaji wa sehemu ya mpaka yenye urefu wa kilomita 122. Aidha, changamoto za mipaka kati ya Tanzania na nchi za Uganda, Zambia, Jamhuri ya Kidemokrasia ya Kongo, Rwanda na Kenya zinaendelea kujadiliwa katika vikao rasmi baina ya nchi husika.

Ibara 105 (c) Kuwezesha ushirikiano wa vyombo vya ulinzi na usalama kufanya utafiti na ubunifu kwa kushirikiana na taasisi za utafiti.

Utekelezaji: Wizara kupitia Taasisi yake ya Utafiti na Uhawilishaji wa Teknolojia ya Magari (TATC) imeendelea kushirikiana na Taasisi za utafiti ikiwemo Shirika la Utafiti na Maendeleo ya Viwanda (TIRDO) ambapo wamefanikiwa kutafiti na kutengeneza mashine ya kuchakata nyuzi za mkonge (Sisal Decorticator) ambayo inasubiri kuzalishwa kibiashara. Aidha, ushirikiano umeendelea kufanyika na Taasisi ya Uhandisi na Usanifu wa Mitambo (TEMDO) na Tume ya Sayansi na Teknolojia Tanzania (COSTECH) katika azma ya kuendeleza utafiti na kuongeza ubunifu kwa Shirika la TATC. Wizara imeanza ujenzi wa Idara ya Magonjwa Ambukizi katika Hospitali Kuu ya Jeshi Lugalo kwa ajili ya kufanya tafiti kwa kushirikiana na taasisi za utafiti wa magonjwa.

Ibara 105 (d) Kuhusisha kikamilifu Majeshi ya Ulinzi na Usalama katika kulinda miradi mikubwa ya kimkakati.

Utekelezaji: Wizara kupitia JWTZ imeendelea kushiriki katika ulinzi wa baadhi ya miradi ya kimkakati kwa nchi ikiwemo miradi ya Reli ya Kisasa (SGR) na Mradi wa Kufua Umeme wa Maji wa Julius Nyerere (JNHPP). Aidha, JWTZ imeendelea kushiriki katika ulinzi wa maeneo ya kimkakati kwa nchi ikiwemo; Mgodini wa *Tanzanite* uliopo Mirerani, Mkoani Manyara, Mamlaka ya Bandari Tanzania (TPA), Kampuni ya Simu (TTCL) na maeneo ya Viwanja vya Ndege ambapo Maafisa na Askari wa JWTZ wanashiriki kikamilifu.

Ibara 105 (e) Kuhamasisha na kuelimisha wananchi juu ya masuala ya ulinzi, uzalendo wa kitaifa, usalama na umuhimu wa kushiriki katika ulinzi ikiwa ni pamoja na Jeshi la Akiba na ulinzi shirikishi ili kuimarisha ulinzi na usalama wa nchi yetu.

Utekelezaji: Katika kipindi cha Julai 2020 hadi Aprili 2021, Wizara kupitia JWTZ kwa kushirikiana na Kamati za Usalama za Mikoa na Wilaya, imeendelea kuelimisha wananchi juu ya masuala ya Ulinzi na Usalama. Katika kipindi hicho, Wizara kupitia JWTZ imeendesha mafunzo ya awali ya Jeshi la Akiba kwa Wananchi katika Mikoa yote ya Tanzania. Wananchi walioandikishwa na kuhitimu mafunzo hayo ni **13,808**, kati ya hao wanaume ni **11,800** na wanawake ni **2,008**. Wizara kupitia JKT imeendelea kuwapatia Vijana wa Kitanzania mafunzo ya ukakamavu, stadi za kazi, kuwajengea uzalendo na umoja wa kitaifa. Katika kipindi cha kuanzia Julai 2020 hadi Aprili 2021 jumla ya Vijana **21,370** wa Mujibu wa Sheria “Operesheni Uchumi wa Kati” walipatiwa mafunzo kwenye Kambi mbalimbali za Jeshi la Kujenga Taifa, kati yao **16,171** ni wa kiume na **5,199** ni wa kike.

Ibara 105 (g) Kuimarisha uwezo wa vyombo vyetu vya ulinzi na usalama katika kushiriki shughuli za kiuchumi ikiwa ni pamoja na kuanzisha viwanda katika sekta ya ulinzi na maeneo mengine ya kimkakati.

Utekelezaji: Wizara kupitia JKT imeendelea kuanzisha na kuendeleza viwanda mbalimbali vikiwemo; Kiwanda cha Maji ya Kunywa, Kiwanda cha Ushonaji, Kiwanda cha Bidhaa za Ngozi, Kiwanda cha Samani, Kiwanda cha kutengeneza taa zinazotumia nishati ya jua vilivyopo katika Mkoa wa Dar es Salaam, Kiwanda cha Kuchakata Nafaka kilichopo Mkoani Ruvuma na Kiwanda cha kutengeneza mabati kilichopo Mkoani Dodoma ambacho kinatarajia kuanza uzalishaji katika Mwaka wa Fedha 2021/2022. Aidha, Shirika la *TATC* limeanza ujenzi wa Kiwanda cha uundaji wa nguzo za chuma zinazotumika kusambaza umeme na viambata vyake kwa ajili ya matumizi ya Shirika la Umeme Tanzania, ambapo uzalishaji unatarajiwa kuanza mwezi Septemba 2021.

Ibara 105 (h) Kuimarisha viwanda vya NYUMBU na Mzinga ili viweze kutimiza azma ya kuanzishwa kwake.

Utekelezaji: Wizara kupitia Shirika la *TATC* imeandaa Mpango wa Maendeleo wa Miaka Kumi (2021/22 - 2030/31) wa kuliimarisha Shirika ambao unalenga; kuendeleza wataalamu katika utafiti, ubunifu na utengenezaji wa magari na mitambo, kukarabati miundombinu ya teknolojia na kununua mitambo mipya, kuendeleza utafiti na uhawilishaji wa teknolojia za magari, kueneza matokeo ya tafiti kwa kuanzisha viwanda na kukuza masoko ya bidhaa. Katika Mwaka wa Fedha 2020/2021, Shirika la *TATC* limepokea **Shilingi 6,707,810,282.00** sawa na **asilimia 89.44** ya bajeti ya maendeleo iliyoidhinishwa. Shirika la Mzinga limepokea **Shilingi 4,000,000,000.00** sawa na **asilimia 100** ya bajeti ya maendeleo iliyoidhinishwa kwa ajili ya ununuzi wa malighafi zitakazotumika katika uzalishaji wa mazao ya msingi yatakayotumika na Vyombo vya Ulinzi na Usalama.

Ibara 105 (i) Kuimarisha Jeshi la Kujenga Taifa (JKT) na Jeshi la Kujenga Uchumi (JKU) ili viwe vyombo vya kuwapatia vijana ujuzi wa kujiajiri na kuajiriwa na pia kuwa vyombo mahiri vya huduma na uzalishaji mali hasa katika ujenzi, kilimo, ufugaji na uvuvi.

Utekelezaji: Wizara inaiimarisha JKT katika uzalishaji hususan kilimo, ambapo katika Mwaka wa Fedha 2020/2021 ilinunua zana mbalimbali ikiwemo matrekta kumi na sita (16) yenye thamani ya **Shilingi 1,965,227,080.00** na mitambo sita (6) yenye thamani ya **Shilingi 142,782,421.00** kwa kutumia vyanzo vya ndani. Aidha, JKT imeingia makubaliano ya awali na Wizara ya Kilimo na Baraza la Taifa la Uwezeshaji wa Wananchi Kiuchumi kwa lengo la kuboresha shughuli za kilimo na kuwapatia vijana ujuzi, mtawalia. Vile vile, sekta ya ujenzi imeendelea kuimarishwa kwa zana na mitambo yenye thamani ya **Shilingi 4,986,436,266.00** kwa ajili ya kutekeleza miradi mbalimbali

ya ujenzi. Vijana wanaendelea kushiriki katika miradi hiyo kwa lengo la kuwapatia ujuzi ili waweze kujiajiri baada ya kuhitimu mafunzo. Maboresho ya mitaala ya mafunzo ya vijana yanaendelea kufanyika ili kuwajengea uwezo wa kujiajiri. Pia, JKT imesajili na kuimarisha vyuo vyake vya Ufundi Stadi vilivyopo Vikosi vya Jeshi; 822KJ (Rwamkoma), 831KJ (Mgulani), 832KJ (Ruvu), 834KJ (Makutopora), 838KJ (Maramba) na 843KJ (Nachingwea). Sambamba na hayo eneo la ukubwa wa ekari 576 limenunuliwa katika Wilaya ya Kongwa - Dodoma kwa ajili ya kuanzisha Chuo cha Ufundi Stadi.

Ibara 105 (j) Kupanua na kuongeza idadi ya kambi za JKT na JKU ili kuwezesha vijana wengi zaidi wakiwemo wahitimu wote wa kidato cha sita kupata fursa ya mafunzo ili kujenga uzalendo na moyo wa kujitolea.

Utekelezaji: Wizara kupitia JKT inaendelea kupanua na kuongeza Kambi ili kuchukua vijana wengi zaidi. Uwezo wa Kambi za JKT kwa sasa ni kuchukua Vijana **50,000** kwa wakati mmoja. Katika Mwaka wa Fedha 2020/2021 mafunzo ya Mujibu wa Sheria yameendeshwa kwa Vijana **21,370** ambao ni asilimia **28.59** ya Vijana **74,753** waliohitimu kidato cha sita katika kipindi husika. Idadi ya vijana wanaohudhuria mafunzo hayo itaendelea kuongezeka kadiri bajeti ya Serikali itakavyoruhusu. Aidha, Mpango wa Wizara ni kuhakikisha vijana wote wanaohitimu kidato cha sita wanachukuliwa kuhudhuria mafunzo hayo.

Ibara 105 (I) Kuboresha mazingira ya kazi kwa kuwapatia makazi bora na kuongezea uwezo wa vyombo vyetu vya ulinzi na usalama kwa kuvipatia mafunzo ya kitaaluma na kitaalam, vitendea kazi na zana za kisasa zinazoendana na teknolojia ya kisasa.

Utekelezaji: Katika kuboresha makazi kwa Maafisa na Askari, katika Mwaka wa Fedha 2020/2021 Wizara imetenga fedha kwa ajili ya ukarabati na ujenzi wa makazi. Wizara inaendelea kuwasiliana na Wizara ya Fedha na Mipango ili kupata fedha za kukamilisha nyumba 3,936 katika Mradi wa Nyumba 10,000 za awali ambapo kati ya hizo Nyumba 6,064 zimekamilika. Wizara imeendelea kuimarisha uwezo wa JWTZ kwa kutoa mafunzo ili kujenga Jeshi imara na lenye weledi utakaowezesha kukabiliana na matishio ya kiusalama. Mafunzo hayo yameendelea kutolewa katika Vyuo na Shule za Kijeshi ndani na nje ya nchi. Vile vile, JWTZ imeendelea kuimarishwa kwa kupatiwa zana za kisasa na kuboresha zilizopo kwa lengo la kuwa na utayari wakati wote.

MCHANGANUO WA FEDHA ZILIZOPOKELEWA KUENZIA JULAI 2020 HADI APRILI 2021

Fungu	Matumizi Yaliyoidhinishwa	Bajeti ya Mwaka 2020/2021	Kiasi Kilichopokelewa Hadi Aprili, 2021	Asilimia
57 - Wizara	Mishahara (Wizara na Mashirika)	9,693,002,000.00	6,855,709,000.00	70.73
	Ruzuku (Mashirika na Majenerali)	6,874,634,814.00	4,658,126,268.35	67.76
	Matumizi Mengineyo	3,066,910,186.00	2,662,085,269.30	86.80
	Maendeleo	150,000,000,000.00	83,803,992,017.65	55.87
	Jumla ya Fungu	169,634,547,000.00	97,979,912,555.30	57.64
38 - NGOME	Malipo na Posho (Pay and Allowance)	1,290,280,923,000.00	1,069,155,517,568.67	82.86
	Chakula	219,284,700,000.00	180,346,517,833.00	82.24
	Matumizi Mengineyo	35,519,761,000.00	32,646,423,104.00	91.91
	Misamaha ya Kodi	62,079,600,000.00	49,156,200,000.00	79.18
	Maendeleo	10,000,000,000.00	9,694,160,292.32	96.94
	Jumla ya Fungu	1,617,164,984,000.00	1,340,998,818,797.99	82.92
39 - JKT	Malipo na Posho (Pay and Allowance)	221,338,851,000.00	197,071,135,134.00	89.04
	Chakula na Posho ya Chakula	70,984,053,000.00	55,053,830,500.00	77.56
	Matumizi Mengineyo	30,419,054,000.00	25,472,955,538.00	83.74
	Mafunzo ya Vijana kwa Mujibu wa Sheria	16,000,000,000.00	16,000,000,000.00	100
	Posho ya Msamaha wa Kodi	11,493,000,000.00	8,100,000,000.00	70.48
	Maendeleo	4,000,000,000.00	3,501,349,288.00	87.53
	Jumla ya Fungu	354,234,958,000.00	305,199,270,460.00	86.16
	JUMLA KUU	2,141,034,489,000.00	1,744,178,001,813.29	81.46